



**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
WE WŁOCŁAWKU**

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
Powiatu Włocławskiego w 2020 roku**

Włocławek, luty 2021



Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego.

(Główny Inspektor Sanitarny)

Spis treści		Strona
1.	Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń	3
2.	Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia	9
3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	10
4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli	14
5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi	15
6.	Środowisko pracy i choroby zawodowe	21
7.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży	22
8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu	23
9.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	24
10.	Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)	26
11.	Promocja zdrowia	26
12.	Oddział Laboratoryjny	28
13.	Podsumowanie	29

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń

Ocenę sytuacji epidemiologicznej Powiatu Włocławskiego w zakresie chorób zakaźnych sporządzono na podstawie danych epidemiologicznych zgromadzonych w nadzorze przeciwepidemicznym oraz analiz cząstkowych i porównawczych z wybranych chorób.

*Wybrane choroby zakaźne w Powiecie Włocławskim i Mieście Włocławek w latach 2018-2020
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. Mieszkańców*

Lp.	Jednostka chorobowa	2018				2019				2020			
		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność		Zachorowania		Zapadalność	
		Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski
1	Płonica (szkarlatyna)	45	41	40,42	47,42	29	30	26,30	34,83	18	27	16,47	31,44
2	Odra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Różyczka	3	4	2,69	4,63	1	0	0,91	0	0	1	0	1,17
4	Ospa wietrzna	576	238	517,43	275,26	594	448	538,59	520,14	185	203	169,19	236,34
5	Krztusiec	19	17	17,07	19,66	6	2	5,44	2,32	2	1	1,83	1,17
6	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	5	5	4,50	5,78	2	1	1,81	1,16	0	5	0	5,83
7	Wirusowe zapalenie wątroby – ogółem	9	10	8,08	11,57	30	16	27,20	18,57	3	7	2,75	8,15
8	Wirusowe zapalenie wątroby – typu A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1,17
9	Wirusowe zapalenie wątroby – typu B	3	7	2,69	8,10	20	14	18,13	16,25	3	6	2,75	6,99
10	Wirusowe zapalenie wątroby – typu C	6	3	5,39	3,47	10	2	9,07	2,32	0	0	0	0
11	Bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe – ogółem	70	64	62,88	74,02	54	52	48,96	60,37	71	69	64,93	80,33
12	Bakteryjne zatrucia pokarmowe – Salmonelozy	19	19	17,07	21,97	15	21	13,60	24,38	12	14	10,98	16,30
13	Inne Salmonelozy (zakażenia pozajelitowe)	1	1	0,9	1,16	2	2	1,81	2,32	2	0	1,83	0
14	Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	239	293	214,71	338,87	176	154	159,58	178,80	40	24	36,58	27,94
15	Borelioza	13	9	11,68	10,41	26	17	23,57	19,74	13	11	11,89	12,81
16	Nowo wykryte zakażenie HIV	0	1	0	1,16	2	0	1,81	0	0	2	0	2,33
17	AIDS	0	0	0	0	1	0	0,91	0	0	0	0	0
18	Grypa i podejrzenia grypy –ogółem	2308	3270	2073,32	3781,96	1770	3097	1604,90	3595,68	1672	2074	1529,08	2417,63
19	W tym u dzieci w wieku 0-14 lat	565	1578	3879,70	12536,74	532	1576	3690,09	12621,13	663	911	4644,48	7368,76
20	Grypa – ogółem (przypadki potwierdzone)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Gruźlica	7	12	6,29	13,88	8	15	4,08	7,64	8	7	7,32	8,15

W 2020 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku zgłoszono 3131 przypadków chorób zakaźnych i zakażeń z Powiatu Włocławskiego (w 2019 roku – 966), które podlegały obowiązkowi zgłaszania. Z powodu zgłoszonych chorób hospitalizowano 328 osób. Nie przywleczono na teren naszego powiatu chorób takich jak: dżuma, cholera, malaria, wąglik, poliomyelitis, gorączki krwotoczne.

Opracowano 6489 ognisk chorób zakaźnych. Odnotowano 100 zgonów, których przyczyną były choroby zakaźne. Najczęstszą przyczyną zgonów były zakażenia SARS-CoV-2. Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej zejść śmiertelnych odnotowano u osób w wieku powyżej 60 lat.

W związku z pojawieniem się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i transmisją zakażeń SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19, podejmowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażenia oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. W odpowiedzi na pandemię COVID-19, wdrażano nowe procedury, wytyczne i zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczających ryzyko zakażenia SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowano obowiązki wynikające z rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. COVID-19 to choroba układu oddechowego, która może przebiegać w postaci zapalenia płuc, ostrego zapalenia oskrzeli oraz zakażenia dolnych dróg oddechowych. W ciężkich przypadkach zakażeń może wystąpić zespół ostrej niewydolności oddechowej (ARDS). Zgodnie z definicją przypadku na potrzeby nadzoru epidemiologicznego kliniczne kryteria zakażenia to kaszel, gorączka, duszność, utrata węchu o nagłym początku, utrata lub zaburzenie smaku o nagłym początku. W okresie sprawozdawczym w Powiecie Włocławskim od września obserwowano wzrost zachorowań na COVID-19. Najwięcej zakażeń (93% wszystkich przypadków) odnotowano w miesiącach październik, listopad i grudzień. Większość zakażeń dotyczyła osób dorosłych w wieku powyżej 40 lat – 70% ogółu osób zakażonych (29% ogółu to osoby powyżej 60 roku życia); nieco ponad 1% zakażeń odnotowano w grupie wiekowej 0-9 lat; 26% zakażeń dotyczyło młodych osób dorosłych w wieku 20-39 lat. 91% zgonów dotyczyło osób powyżej 60 roku życia. Większość zgonów – 98% odnotowano w miesiącach październik (22% ogółu), listopad (31%) i grudzień (45%).

Odnotowano zakażenia wśród pensjonariuszy i personelu domów pomocy społecznej (5 placówek; zakażenie potwierdzono u mieszkańców, personelu i osób z otoczenia personelu), zakładu opiekuńczo-leczniczego (zakażenie potwierdzono u mieszkańców, personelu i osób z otoczenia personelu) oraz domu seniora (zakażenie potwierdzono u mieszkańców i personelu).

Rejestrowano przypadki rozproszone oraz zachorowania w ogniskach: rodzinnych, urzędach gmin i miast, zakładach pracy, uzdrowisku, ośrodkach zdrowia.

Ze wskazań epidemiologicznych zlecano przeprowadzenie badań – wymazów w kierunku SARS-CoV-2. W ramach prowadzonego nadzoru epidemiologicznego nad osobami zakażonymi oraz z kontaktu z nimi przeprowadzono 6440 dochodzeń epidemiologicznych. Kwarantannę w miejscach wyznaczonych do kwarantanny zbiorowej na terenie powiatu odbywały 53 osoby.

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

Choroby zakaźne objęte programem szczepień ochronnych podlegają szczególnemu nadzorowi epidemiologicznemu z uwagi na wciąż realne zagrożenie, zwłaszcza dla dzieci oraz działania ruchów antyszczepionkowych. Szczepienia są najlepszą formą profilaktyki chorób zakaźnych i prowadzone są zgodnie z opracowywanym co roku Programem Szczepień Ochronnych. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych zależna jest od poziomu ich realizacji. Wysoki odsetek zaszczepionych osób (co najmniej 95%) zapewnia odporność populacyjną, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób oraz chroni przed zachorowaniem również osoby nieuodpornione.

W 2020 roku z grupy tych chorób nie wystąpiły zachorowania na odrę, tężec, poliomyelitis, błonicę i zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae* typu b.

Utrzymała się niewielka liczba zachorowań na *świnkę* – zarejestrowano 5 przypadków (w 2019 roku – 1 przypadek) i *różyczkę* – zarejestrowano 1 przypadek (w 2019 roku – nie zarejestrowano żadnego przypadku).

W 2020 roku zgłoszono 1 przypadek *krztuśca* (w 2019 roku – 2 przypadki). Zachorowało 3-letnie dziecko.

Odnotowano mniej zachorowań na *ospę wietrzną* – zarejestrowano 203 zachorowania (w 2019 roku – 448 zachorowań). Podobnie jak w latach ubiegłych, najczęściej zachorowań wystąpiło w grupie wieku 0-14 lat – 91% ogółu zachorowań; 1 osobę hospitalizowano z powodu nasilonych objawów. Najskuteczniejszym działaniem profilaktycznym są szczepienia ochronne, które w obowiązującym programie szczepień ochronnych nadal obejmują tylko dzieci do 12 roku życia z grup ryzyka.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez biologiczne czynniki chorobotwórcze

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to grupa chorób zróżnicowana pod względem etiologicznym i klinicznym. Z uwagi na ważną rolę w zdrowiu publicznym, zatrucia i zakażenia pokarmowe wciąż wymagają stałego nadzoru oraz podejmowania działań zapobiegawczych. Występowanie ich związane jest z warunkami higieny przygotowywania i spożywania potraw w środowisku domowym oraz utrzymywaniem właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W 2020 roku, podobnie jak w ubiegłych latach nie rejestrowano przypadków zatruc grzybami, jadem kiełbasianym, włośnicy i czerwonej bakterii; nie odnotowano również ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 69 przypadków *bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych* (w 2019 roku – 52 przypadki); we wszystkich przypadkach ustalono czynnik etiologiczny.

Podobnie jak w latach ubiegłych, przyczyną wszystkich zarejestrowanych *bakteryjnych zatruc pokarmowych* były pałeczki *Salmonella*. Zarejestrowano 14 przypadków (w 2019 roku – 21 przypadków). Najczęściej występującym nośnikiem zatruc pokarmowych były potrawy z jaj i dodatkiem surowych jaj.

Wśród czynników etiologicznych *innych bakteryjnych zakażeń jelitowych* nadal dominowały laseczki *Clostridioides difficile*, przy czym ich liczba wzrosła. Były one przyczyną 50 przypadków zakażeń jelitowych (w 2019 roku – 23 przypadków). Większość zachorowań (80%) wystąpiła wśród osób powyżej 60 lat obciążonych przewlekłymi chorobami i poddawanych antybiotykoterapii. W tej grupie zakażeń jelitowych odnotowano również 5 przypadków *kampylobakteriozy* (w 2019 roku – 7 przypadków). Nośnikami pokarmowymi tych zakażeń były najczęściej warzywa, owoce lub ich przetwory.

W 2020 roku zgłoszono ogółem 24 przypadki *wirusowych zakażeń jelitowych* (w 2019 roku – 154 przypadki). Najwięcej zgłoszonych przypadków dotyczyło zakażeń wywołanych przez rotawirusy (54%), przy czym ich liczba znacznie zmalała. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 stanowiły 54% wszystkich zachorowań wirusowych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 1 zachorowanie na *wirusowe zapalenie wątroby typu A*. Zachorowała kobieta w wieku 22 lat, było to zachorowanie rodzinne.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

Zakażenia wirusami hepatotropowymi z uwagi na groźne następstwa zdrowotne zostały objęte działaniami zapobiegawczymi określonymi zadaniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. W maju 2016 roku została przyjęta przez WHO globalna strategia zwalczania wirusowego zapalenia wątroby w sektorze zdrowia na lata 2016-2021, która zakłada wyeliminowanie wszystkich typów tych zakażeń jako zagrożenia dla zdrowia publicznego do 2030 roku.

W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C oraz o etiologii mieszanej B+C.

Zarejestrowano 6 przypadków *wirusowego zapalenia wątroby typu B* (w 2019 roku – 14 przypadków). Zgłaszane przypadki częściej dotyczyły kobiet (83%). Wszystkie zachorowania wystąpiły u osób dorosłych w wieku powyżej 30 lat.

Analiza dostępnych informacji o możliwych czynnikach ryzyka narażenia wykazała, że wszystkie osoby zakażone wirusami HBV miały wykonywane w placówkach medycznych zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek. Niektórzy korzystali także z zabiegów upiększających (tataże i kolczykowanie).

W związku z wskazywaniem procedur przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek jako prawdopodobnej drogi przenoszenia tych zakażeń, upowszechnianie wiedzy na temat sposobów zapobiegania zakażeniom krwiopochodnym we wszystkich obszarach, również niemedyce, edukacja na temat zagrożeń wynikających również z ekspozycji zawodowej pracowników medycznych oraz nadzór nad przestrzeganiem procedur higieniczno-sanitarnych w placówkach medycznych jest ważnym elementem zapobiegania często nieodwracalnym skutkom zakażeń tymi wirusami.

W analizowanym okresie zgłoszono zakażenia HIV u 2 mężczyzn.

Choroby inwazyjne

W 2020 roku spośród rejestrowanych chorób inwazyjnych nie zgłoszono zakażeń wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

W analizowanym okresie zarejestrowano 1 przypadek *meningokokowej choroby inwazyjnej*. Zachorowała 3,5 letnia dziewczynka; choroba miała postać zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i posocznicy. Zachorowanie zakończyło się wyzdrowieniem.

Odnotowano 2 przypadki *inwazyjnej choroby pneumokokowej* (w 2019 roku – 1 przypadek), które miały postać zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych i zakończyły się wyzdrowieniem.

Podobnie jak w ubiegłych latach dominującą postacią kliniczną inwazyjnych zakażeń wywołanych przez paciorkowce ropotwórcze – *Streptococcus pyogenes* była róża (stanowiła 91% wszystkich przypadków). Zgłoszono 10 zachorowań (w 2019 roku – 23 zachorowania); 60% ogółu zachorowań dotyczyło osób w wieku powyżej 55 lat. Inną postacią inwazyjnych zakażeń wywołanych tym patogenem była posocznica – zgłoszono 1 przypadek, choroba zakończyła się zgonem.

Oprócz postaci inwazyjnej zakażeń wywołanych przez paciorkowce ropotwórcze, zarejestrowano 27 przypadków *plonicy* (w roku 2019 – 30 przypadków). Wszystkie zachorowania wystąpiły u dzieci do lat 14.

Neuroinfekcje

W 2020 roku zarejestrowano 3 przypadki neuroinfekcji (w 2019 roku – 7 przypadków) i wystąpiły pod postacią zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii bakteryjnej: *Streptococcus pneumoniae* (2) i *Neisseria meningitidis* (1). Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Kleszcze to pajęczaki szczególnie niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Na terenie powiatu wystąpiły tylko zachorowania na boreliozę.

Zarejestrowano 11 przypadków tej choroby (w 2019 roku – 17 przypadków). Wszystkie zachorowania wystąpiły u osób dorosłych. Od kilku lat zauważalny jest trend zgłaszania zachorowań na boreliozę przez cały rok, przy czym szczyt zachorowań przypada na miesiące letnie. W okresie od lipca do września zarejestrowano 64% wszystkich zgłoszonych przypadków boreliozy. U wszystkich chorych rozpoznano wczesną skórną postać choroby – rumień wędrujący. Analiza uzyskanych informacji wykazała, że większość osób (64%) nie zauważyła ukąszenia przez kleszcza. U pozostałych osób do narażenia doszło w pobliżu miejsca zamieszkania (teren zielony i przydomowe ogródki).

Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, duże znaczenie w profilaktyce mają działania zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (odzież chroniąca przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszające – repelenty).

Gruźlica

W 2020 roku zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2019 roku – 15 przypadków). U wszystkich chorych rozpoznano gruźlicę płuc. Zachorowania wystąpiły tylko u osób dorosłych, przy czym największy odsetek zachorowań odnotowano u osób w wieku powyżej 40 lat (86%). Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, poddani leczeniu i pozostają pod opieką lekarzy specjalistów. Osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi prątkującymi objęto nadzorem epidemiologicznym oraz opieką lekarską (poddane one

zostały badaniom klinicznym i diagnostycznym). W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań w ogniskach oraz zgonów z powodu gruźlicy.

Systematycznie prowadzony i doskonalony nadzór epidemiologiczny oraz zaangażowanie lekarzy POZ w nadzór nad osobami ze styczności z chorymi, to niezbędny element zwalczania gruźlicy, który może skutkować ograniczeniem szerzenia się zakażeń oraz spadkiem zapadalności na tę chorobę.

Choroby przenoszone drogą płciową

Z tej grupy chorób w 2020 roku zarejestrowano 2 przypadki rzeżączki (w 2019 roku – 2 przypadki wczesnej postaci kiły). Zachorowania wystąpiły u mężczyzn w wieku powyżej 35 lat.

Grypa i zachorowania grypopodobne

Zachorowania objęte obowiązkiem raportowania to przypadki grypy rozpoznawane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych. W roku sprawozdawczym zgłoszono ogółem 2074 przypadki, w tym 911 (44%) dzieci do lat 14 (w 2019 roku – 3097 przypadków, w tym 1576 – 51% dzieci do lat 14). Szczyt zachorowań obserwowano w okresie sprawozdawczym pomiędzy 23 a 29 lutego (203 przypadki); najwięcej zachorowań zgłoszono w miesiącach styczniu i lutym – odpowiednio 20% i 30%. W 2019 roku szczyt zachorowań odnotowano w okresie sprawozdawczym pomiędzy 8 a 15 lutego (298 przypadków); największą liczbę zachorowań notowano w miesiącach lutym i marcu – odpowiednio 28% i 18%. Podobnie jak w latach wcześniejszych najwięcej przypadków odnotowano w grupie wiekowej 15-64 lata (47%), najmniej wśród osób w wieku powyżej 65 lat (9%).

Od wielu lat omawiane zachorowania stanowią bardzo liczną grupę spośród chorób podlegających nadzorowi epidemiologicznemu. Celem ograniczenia liczby zachorowań oraz powikłań spowodowanych przez wirusy grypy, niezbędnym jest promowanie wszelkich działań zmierzających do zapobiegania zachorowaniom poprzez upowszechnianie idei szczepień ochronnych oraz przestrzegania zasad zdrowego stylu życia. Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza metoda zapobiegania grypie i jej groźnym powikłaniom.

Wykonawstwo szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zapobiegania chorobom zakaźnym, które stanowią nadal realne zagrożenie zwłaszcza dla dzieci. Odgrywają istotną rolę w uzyskaniu nie tylko odporności indywidualnej, ale i populacyjnej, która zapobiega epidemicznemu szerzeniu się chorób. Warunkiem osiągnięcia odporności zbiorowej jest wysoki odsetek zaszczepionych osób. Szczepienia ochronne w roku sprawozdawczym realizowano zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych obowiązującym w 2020 roku.

Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych w 2020 roku dokonano w oparciu o analizę danych uzyskanych ze sprawozdań z wykonania szczepień ochronnych przekazanych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia ochronne w Powiecie Włocławskim.

Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Ministra Zdrowia prowadzone były przez 23 świadczeniodawców sprawujących podstawową opiekę zdrowotną. Szczepieniami objęto 13961 osób – dzieci i młodzież do lat 19.

Stan zaszczepienia niemowląt w 1 roku życia przeciwko gruźlicy utrzymał się na wysokim poziomie; szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B realizowane były na poziomie niższym w stosunku do roku 2019. Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b oraz Streptococcus pneumoniae wykonane były na poziomie wyższym niż w roku ubiegłym. Rodzice rzadziej przekładali terminy szczepień niemowląt, podmioty lecznicze były zamykane na czas wykonywania szczepień dla pozostałych pacjentów, szczepienia poprzedzane były telefonicznym wywiadem z rodzicami, co mogło przełożyć się na sprawniejszy ich przebieg.

Szczepienia u dzieci w 2 roku życia realizowane były na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego.

Obowiązkowe szczepienia ochronne w grupach dzieci i młodzieży szkolnej realizowane były na poziomie niższym w stosunku do roku 2019. Najniższe odsetki uodpornienia uzyskano w przypadku szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce w 6 roku życia. Na stan zaszczepienia dzieci i młodzieży duży

wpływ miała pandemia wirusa SARS-CoV-2. Zachorowania personelu medycznego i rodziców oraz czasowe zamknięcie placówek medycznych spowodowały opóźnienia w wykonaniu szczepień w tych grupach wiekowych.

Szczepienia obowiązkowe w grupie dzieci i młodzieży szkolnej

Szczepienia przeciwko	2018		2019		2020	
	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski
Gruźlicy w 1 r.ż.	99,2	99,2	99,4	99,8	99,3	99,0
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 1 r.ż.	82,4	85,8	86,1	87,8	87,5	85,4
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 1 r.ż.	44,6	50,4	42,9	47,2	46,8	52,1
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w 2 r.ż.	98,2	99,4	99,0	99,7	94,5	99,3
Streptococcus pneumoniae w 1 r.ż.	52,0	61,7	50,5	56,6	58,1	62,2
Streptococcus pneumoniae w 2 r.ż.	96,5	99,4	97,6	98,5	96,6	98,5
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b w 2 r.ż.	96,0	99,4	96,4	98,2	94,5	100
Odrze, śwince, różyczce w 2 r.ż.	67,5	84,6	66,3	81,6	68,5	81,7
Błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis w 6 r.ż.	82,6	92,6	81,5	90,4	73,6	86,1
Odrze, śwince, różyczce w 6 r.ż.	-	-	69,1	74,4	62,5	73,3
Odrze, śwince, różyczce w 10 r.ż.	86,2	96,5	84,2	96,1	72,1	92,4
Błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 r.ż.	92,1	96,7	90,5	95,5	77,5	87,6
Błonicy, tężcowi w 19 r.ż.	91,5	95,2	86,1	96,0	75,5	89,6

Podobnie jak w latach wcześniejszych prowadzono profilaktykę tężcową u osób zranionych w celu indywidualnej ochrony przed zakażeniem. W analizowanym okresie, podobnie jak w latach wcześniejszych, nie rejestrowano zachorowań na tężec. W związku z narażeniem na zakażenie wścieklizną (po pogryzieniu, podrapaniu przez zwierzęta – psy i koty) podjęto szczepienia u 4 osób (w 2019 roku u 12 osób).

Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko	2018		2019		2020	
	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski	Miasto Włocławek	Powiat Włocławski
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	438	265	409	194	349	225
Wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	54	7	72	10	48	5
Grypie	4152	2022	4320	1938	5677	1755
Durowi brzuszному	35	5	43	2	18	1
Ospie wietrznej	229	53	271	95	268	99
Streptococcus pneumoniae	573	544	91	36	310	196
Kleszczowemu zapaleniu mózgu	133	65	299	97	81	87
Neisseria meningitidis	250	115	151	67	165	64
Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego	114	3	50	6	137	4
Bieguncie rotawirusowej	193	134	307	165	364	182

Prowadzono także szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi oraz szczepienia zalecane. Realizacja tych szczepień jest zróżnicowana – wynika z aktualnej sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób, podróży służbowych i w celach turystycznych. Na poziom wykonania tych szczepień niewątpliwie wpływ miała pandemia i ograniczenie możliwości wyjazdów turystycznych poza granicę Polski.

W analizowanym okresie nie stwierdzono zmian w zakresie warunków i zasad przechowywania szczepionek u świadczeniodawców. Na 23 nadzorowane punkty szczepień, 17 wyposażonych jest w elektroniczne systemy całodobowego monitorowania temperatury.

W 2020 roku nie zgłoszono żadnego przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego (w 2019 r. – 5).

Niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych są działania ruchów antyszczepionkowych, mające wpływ na decyzje rodziców dotyczące szczepień. W 2020 roku od obowiązku wykonania szczepień ochronnych uchylało się 18 osób, co skutkowało niezaszczepieniem 15 dzieci. W roku sprawozdawczym nie zgłoszono nowych osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień (w 2019 roku – 3).

2. Stan sanitarny placówek ochrony zdrowia

W roku 2020 roku na terenie Powiatu Włocławskiego nadzorem objęto 46 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 38 praktyk zawodowych. Skontrolowano 12 obiektów należących do podmiotów leczniczych oraz 3 praktyki zawodowe.

Działalność kontrolna w podmiotach leczniczych na terenie Powiatu Włocławskiego za 2020 rok

Działalność lecznicza	Według ewidencji stan na 31.12.2020 r.	Liczba obiektów skontrolowanych stan na 31.12.2020 r.	Liczba kontroli w 2020 r.
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	46	12	16
Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe	38	3	3
Razem	84	15	19

Stan epidemii w Polsce wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 spowodował niezbędne zmiany w funkcjonowaniu obiektów służby zdrowia; wiele podmiotów okresowo zawiesiło działalność leczniczą, a w pozostałych udzielano pacjentom głównie teleporad lekarskich i zapewniono zdalne wystawianie recept. Do podmiotów leczniczych należą obiekty uzdrowiskowe, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz przychodnie. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów w tych grupach oceniono jako dobry. Spośród praktyk zawodowych lekarzy, dentystów, pielęgniarek i rehabilitantów skontrolowane gabinety uzyskały również pozytywną ocenę. W związku z dynamicznie rozwijającą się sytuacją epidemiologiczną oraz wprowadzeniem ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nie wykonano wszystkich zaplanowanych w 2020 roku kontroli.

W roku 2020 skontrolowane obiekty utrzymywane były w należytym porządku. Zaopatrzenie w środki czystości i płyny dezynfekcyjne, materiały opatrunkowe oraz jednorazową i wielorazową bieliznę uznano za wystarczające.

W skontrolowanych podmiotach leczniczych kontynuowano działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W obszarze realizacji tych działań prowadzono kontrole wewnętrzne potwierdzone stosowną dokumentacją. Częstotliwość kontroli była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Procedury higieniczno-sanitarne w miarę potrzeb aktualizowano.

Steryлизację narzędzi i sprzętu medycznego prowadzono wyłącznie metodami gwarantującymi ich skuteczność, w których czynnikami sterylizującymi była para wodna, plazma lub tlenek etylenu. Skuteczność procesów sterylizacji systematycznie kontrolowano w ramach kontroli wewnętrznej.

Procesy dezynfekcji prowadzono zgodnie z opracowanymi procedurami. Stosowano szeroki asortyment środków dezynfekcyjnych oraz wprowadzano środki nowej generacji; dobierano je właściwie pod względem zastosowania, spektrum i czasu działania zgodnie z zaleceniami producentów.

Wyposażenie w sprzęt i materiały medyczne, preparaty myjące i dezynfekujące było wystarczające i dostosowane do potrzeb.

W obiektach służby zdrowia wykonujących świadczenia zdrowotne ambulatoryjne, w tym praktyki zawodowe stosowana jest bielizna jednorazowa. Natomiast w podmiotach stacjonarnych i całodobowych, stosowana jest bielizna jednorazowa, a także wielorazowego użytku.

W skontrolowanych obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza opracowane są oraz wdrożone, stosowane i aktualizowane procedury sanitarno-higieniczne, w tym postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów medycznych oraz utrzymania czystości pomieszczeń, sprzętu i urządzeń.

Odpady medyczne, powstające podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, zbierane są selektywnie w miejscach ich powstawania, pojemniki i worki są odpowiednio oznakowane, zabezpieczone i w większości placówek gromadzone w urządzeniach chłodniczych, znajdujących się w brudownikach lub pomieszczeniach porządkowych. Wszystkie skontrolowane podmioty lecznicze posiadają aktualne umowy ze specjalistycznymi firmami na odbiór i transport odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwiania poprzez spalanie, z zastosowaniem zasady bliskości. W 2020 roku nie stwierdzono przypadków niewłaściwego postępowania z tymi odpadami.

Wszystkie nadzorowane podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych zaopatrywane są w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia lub ujęć własnych, przydatną do spożycia przez ludzi.

3.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
-----------	--

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Szczegółowe wymagania w zakresie parametrów fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej m.in. weryfikują wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz podmiotów dostarczających lub wykorzystujących wodę pochodzącą z ujęć indywidualnych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem i terminowym przekazywaniem sprawozdań z badań jakości wody, gromadzą, weryfikują, analizują i oceniają dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, informują właściwego starostę/burmistrza/wójta o jakości wody na nadzorowanym terenie, wykonują badania wody zgodnie z ustalonym na dany rok planem działania, wydają okresowe i obszarowe oceny jakości wody, a w przypadku pogorszenia jakości wody wydają komunikaty dla mieszkańców informujące o ograniczeniach w korzystaniu z wody oraz obowiązujących zaleceniach.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku przekazał do wiadomości właściwych burmistrzów, wójtów oraz starosty oceny obszarowe jakości wody dotyczące obszaru danej gminy oraz powiatu. Oceny zawierały informacje w zakresie m.in. spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia, wykaz producentów wody oraz informacje o wielkości produkcji, liczbie ludności zaopatrywanej w wodę, jakości wody, sposobach uzdatniania, prowadzonych postępowaniach administracyjnych i prowadzonych przez producentów wody działaniach naprawczych.

Obowiązek zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia należy do właścicieli/zarządzających wodociągami. W tym celu zobowiązani są oni do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody z częstotliwością i zakresem badań wynikającym z harmonogramów uzgodnionych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku. W roku 2020, mimo stanu epidemii wywołanej

zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2, wszyscy producenci wody na terenie Powiatu Włocławskiego prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Nie zawsze badania jakości wody były wykonywane dokładnie w terminie określonym w uzgodnionym z PPIS we Włocławku harmonogramie, nie mniej jednak wszyscy zarządzający wodociągami wykonali badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej z częstotliwością i w zakresie zgodnym z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294). Badania w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano w laboratoriach zewnętrznych posiadających zatwierdzony system jakości prowadzonych badań lub w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

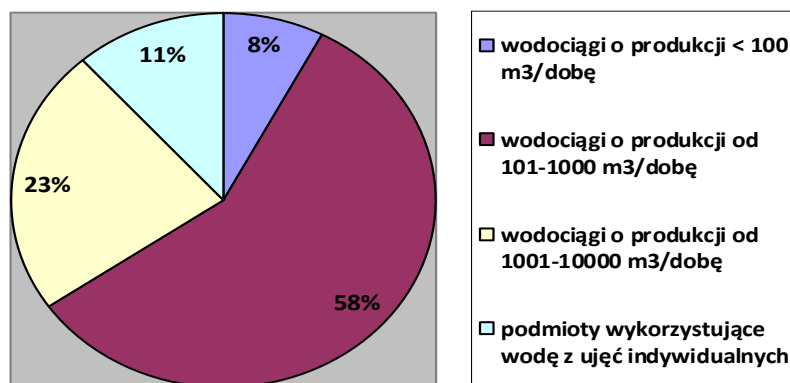
W roku 2020 na terenie Powiatu Włocławskiego nadzorem objęte były 23 wodociągi dostarczające wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, 3 wykorzystujące wodę z ujęć indywidualnych oraz 1 wodociąg wykorzystujący wodę na potrzeby produkcji wody mineralnej. Wszystkie nadzorowane urządzenia wodociągowe w roku 2020 skontrolowano.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę w 7 gminach realizują zakłady gospodarki komunalnej, a w 5 gminach (w gminie miejskiej Kowal oraz w gminach: Boniewo, Chocień, Kowal i Włocławek) zadania te należą bezpośrednio do samorządów terytorialnych.

Wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę z ujęć indywidualnych na nadzorowanym terenie oparte są na ujęciach głębinowych. W żadnym wodociągu nie jest prowadzone stałe chlorowanie wody.

Wśród urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę największy procentowy udział mają wodociągi o produkcji od 101-1000 m³/dobę (15 urządzeń), zaopatrują one w wodę 33910 osób. Mniejszy udział mają wodociągi o produkcji od 1001-10000 m³/dobę (6 urządzeń), zaopatrujące 49349 mieszkańców powiatu. Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę mają najmniejszy udział procentowy. Są to 2 urządzenia, zaopatrujące w wodę 425 osoby. Podmiotami wykorzystującymi wodę z ujęć indywidualnych są: Circle K Sp. z o.o. zaopatrujący w wodę Miejsce Obsługi Podróżnych przy autostradzie A1 w miejscowości Szewo, OHZZ sp. z o.o. w Chodczku oraz „Uzdrowisko Wieniec” Sp. z o.o. w Wieńcu-Zdroju. Wodociągi należące do podmiotów wykorzystujących wodę na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, zaopatrują również w wodę przeznaczoną do spożycia 383 stałych mieszkańców miejscowości Wieniec-Zdrój oraz Chodczek.

Wykres: procentowy udział urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Włocławskiego w roku 2020, w zależności od dobowej produkcji wody



W roku 2020 w wodzie z 5 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia wystąpiło skażenie mikrobiologiczne. Bakterie grupy coli w liczbie od 1 do 7 jtk (jednostki tworzące kolonie) w 100 ml wody stwierdzono w wodzie z 4 wodociągów: Gliznowo gm. Lubień Kujawski, Dębice (dwukrotnie) i Smólnik gm. Włocławek oraz Żydowie gm. Lubraniec. Jednocześnie w wodzie z tych wodociągów wykluczono obecność *Escherichia coli* oraz enterokoków. Natomiast w wodzie z wodociągu Izbica Kujawska ujęcie Wietrzychowice stwierdzono podwyższoną wartość parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, w liczbie powyżej 300 jtk w 1 ml wody. Początkowo niewłaściwą jakość wody stwierdzono w instalacji wewnętrznej w budynku Szkoły

Podstawowej w Błennej, a następnie, po wykonaniu badań wody w dodatkowo wybranych punktach wodociągu, również w wodzie uzdatnionej na stacji uzdatniania wody w Wietrzychowicach. W związku z tym, decyzją o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi, objęto cały obszar zaopatrywany w wodę z ujęcia w Wietrzychowicach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i nakazał natychmiastowe podjęcie działań naprawczych mające na celu doprowadzenie jakości wody do zgodnej z wymaganiami określonymi w obowiązującym rozporządzeniu. W związku z pogorszeniem jakości wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał komunikaty wprowadzające ograniczenia w korzystaniu z wody produkowanej przez te wodociągi. Komunikaty zostały przesłane właściwym burmistrzom i Wójtowi Gminy Włocławek w celu rozpowszechnienia wśród mieszkańców korzystających z wody z tych wodociągów, w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru dla którego wydano komunikaty. Komunikaty zostały umieszczone na stronach internetowych PSSE we Włocławku oraz stronach internetowych zarządzających wodociągami. O pogorszeniu jakości wody w ww. wodociągach powiadomiono władze samorządowe, zespół zarządzania kryzysowego oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii.

W wodzie z wodociągu Smólnik gm. Włocławek w roku 2020 nadal występowało ponadnormatywne stężenie manganu na poziomie 80 µg/l (przy obowiązującej normie 50 µg/l). Podejmowane przez zarządzającego wodociągiem działania naprawcze (m.in. płukanie filtrów oraz instalacji wodociągowej, zwiększenie napowietrzania filtrów) nie były wystarczające do osiągnięcia wartości parametrycznej w zakresie manganu. Na wniosek zarządzającego wodociągiem, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że stwierdzona niezgodność nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów, po raz kolejny zmienił termin doprowadzenia wody z wodociągu Smólnik do prawidłowej jakości w zakresie manganu do dnia 30.06.2021 r. Na czas prowadzenia działań naprawczych określono maksymalne dopuszczalne wartości manganu w wodzie z tego wodociągu na poziomie do 200 µg/l oraz nakazano zwiększenie częstotliwości badania tego parametru w ramach kontroli wewnętrznej. Mimo podwyższonych wartości manganu w wodzie z wodociągu Smólnik, konsumenci nie wnosili interwencji w zakresie jakości wody, w tym właściwości organoleptycznych wody.

W celu zapewnienia odbiorcom wody bezpiecznej dla zdrowia wszyscy producenci wody na terenie Powiatu Włocławskiego w roku 2020 prawidłowo prowadzili kontrolę wewnętrzną jakości wody. Badania wykonywano w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej i laboratoriach zewnętrznych posiadających zatwierdzony system jakości prowadzonych badań, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS we Włocławku.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w roku 2020 nie udzielono żadnego odstępstwa ze względu na przekroczenie jakiegokolwiek parametru istotnego dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, określonego w załączniku nr 1 część B do rozporządzenia MZ w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Mieszkańcy Powiatu Włocławskiego nie zgłaszali również reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody.

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w związku ze stanem epidemii skierował do zarządzających wodociągami wystąpienia wskazujące na konieczność zapewnienia dostaw wody o prawidłowej jakości oraz przypominające o obowiązku prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej jakości wody w czasie stanu epidemii COVID-19.

Ocena jakości wody pochodzącej z ujęć indywidualnych na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2020

Gmina	Właściciel wodociągu	Nazwa wodociągu	Liczba ludności korzystająca z wodociągu	Produkcja wody w m ³ /dobę	Ocena jakości wody
Brześć Kujawski	Uzdrowisko Wieniec Sp. z o.o. w Wieńcu-Zdroju ul. Brzozowa 1, 87-800 Włocławek	Wieniec-Zdrój	37	266	przydatna do spożycia
Chodecz	OHZZ Sp. z o.o. w Chodczku, 87-860 Chodecz	Zakład Rolny Chodeczek	346	115	przydatna o spożycia
Lubień Kujawski	Circle K Sp. z o.o ul. Puławska 86 82-603 Warszawa	MOP Szewo	0	10	przydatna do spożycia

Ocena jakości wody dostarczanej przez wodociągi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Powiatu Włocławskiego za rok 2020

Gmina	Zarządzający wodociągiem	Nazwa wodociągu	Liczba ludności korzystająca z wodociągu	Produkcja wody w m ³ /dobę	Ocena jakości wody
Włocławek	Gmina Włocławek ul. Królewiecka 7 87-800 Włocławek	Dębice	4494	843	przydatna do spożycia
		Smólnik	2334	315	warunkowo przydatna do spożycia ze względu na ponadnormatywne wartości manganu
		Dąb Polski	338	61	przydatna do spożycia
Baruchowo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mechanizacji Rolnictwa Sp. z o.o. Baruchowo 87-821 Baruchowo	Kłotno	2424	450	przydatna do spożycia
		Skrzynki	1012	204	przydatna do spożycia
Boniewo	Gmina Boniewo ul. Szkolna 28 87-851 Boniewo	Osiecz Mały	3261	522	przydatna do spożycia
Brześć Kujawski	Zakład Usług Komunalnych Al. Wł. Łokietka 1 87-880 Brześć Kujawski	Brześć Kujawski	7400	1246	przydatna do spożycia
		Brzezcie	2419	448,5	przydatna do spożycia
		Machnacz	765	213,5	przydatna do spożycia

Chocień	Gmina Chocień ul. Sikorskiego 4 87-850 Chocień	Chocień-Śmiłowice	7970	1500	przydatna do spożycia
Chodecz	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chodczu Al. Zwycięstwa 19 87-860 Chodecz	Chodecz	4297	480	przydatna do spożycia
		Mstowo	1121	280	przydatna do spożycia
Fabianki	Mieszkania Komunalne Sp. z o.o. w Fabiankach 87-811 Fabianki	Szpetal Górny	9651	2022	przydatna do spożycia
Izbica Kujawska	Zakład Gospodarki Komunalnej i Wodociągów w Izbicy Kujawskiej ul. Piłsudskiego 32 87-865 Izbica Kujawska	Izbica Kujawska	7606	1133	przydatna do spożycia
Gmina Kowal	Gmina Kowal ul. Piwna 33 87-820 Kowal	Grabkowo	1671	149	przydatna do spożycia
		Nakonowo	847	317	przydatna do spożycia
		Dębniaki	1357	244	przydatna do spożycia
Miasto Kowal	Gmina Miasto Kowal ul. Piwna 24	Kowal	3370	543	przydatna do spożycia
Lubanie	Zakład Usług Komunalnych Gminy Lubanie w Lubaniu 87-732 Lubanie	Lubanie	4538	843,22	przydatna do spożycia
Lubraniec	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. z/s w Lubrańcu ul. Słowackiego 22 87-890 Lubraniec	Żydowo	9828	1665,12	przydatna do spożycia
		Kazanie	0	201,81	przydatna do spożycia
Lubień Kujawski	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Lubieniu Kujawskim ul. Wojska Polskiego 29 87-840 Lubień Kujawski	Narty-Kłóbka	6894	1276	przydatna do spożycia
		Gliznowo	87	12,86	przydatna do spożycia

4.	Stan sanitarny pływalni, kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli
-----------	--

Kąpieliska

W sezonie letnim 2020 roku na terenie Powiatu Włocławskiego utworzono 5 kąpielisk (na jeziorach: Wikaryjskim, Lubieńskim, Chodeckim, Borzymowskim i Chełmicy).

Rady miast i gmin podjęły uchwały w sprawie określenia wykazu kąpielisk oraz określenia sezonu kąpielowego na swoim terenie. Organizatorzy w ramach kontroli wewnętrznej ustalili z PPIS we Włocławku harmonogramy pobierania próbek wody w sezonie kąpielowym, systematycznie wizualnie nadzorowali wodę w kąpieliskach, pobierali próbki do badań laboratoryjnych w trakcie sezonu kąpieliskowego w ustalonym z PPIS we Włocławku punkcie, wykonywali badania wody z kąpieliska, dokumentowali i przekazywali wyniki badań wody oraz informowali osoby kąpiące się o jakości wody w kąpielisku.

W czasie trwania sezonu kąpielowego woda w kąpieliskach na terenie powiatu włocławskiego była przydatna do kąpeli. Nie stwierdzono występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i mogących stanowić zagrożenie zdrowotne dla kąpiących się osób.

Kąpieliska były prawidłowo oznakowane. Na tablicach informacyjnych, na stronach internetowych organizatorów i PSSE we Włocławku oraz w serwisie kąpieliskowym zamieszczano aktualne informacje i komunikaty. Dodatkowo na kąpieliskach zamieszczono informacje związane ze stanem epidemii powodowanym rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 m.in. dotyczące zakrywania ust i nosa, zachowania dystansu społecznego, dbałości o higienę rąk i konieczności dezynfekcji rąk przez osoby przebywające na kąpielisku. Na wszystkich kąpieliskach byli zatrudnieni ratownicy wodni. Na kąpieliskach zapewniono możliwość korzystania z toalet, dezynfekcji rąk, ustawiono kosze lub worki na odpady komunalne.

Pływalnie

Nadzorem sanitarnym na terenie Powiatu Włocławskiego objęte są 3 pływalnie. Dwie kryte pływalnie (w tym aquapark) zlokalizowane są na terenie „Uzdrowiska Wieniec” w Wieniu-Zdroju oraz 1 pływalnię odkrytą (sezonową) w Brześciu Kujawskim. Ze względu na stan epidemii i wprowadzone ograniczenia i zakazy dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego, pływalnie w „Uzdrowisku Wieniec” w Wieniu-Zdroju przez część roku 2020 były zamknięte. Badania jakości wody, zgodnie z ustalonym harmonogramem prowadzone były tylko w okresach funkcjonowania pływalni. Woda w nieckach basenowych oraz woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji odpowiadała obowiązującym wymaganiom, a zarządzający dokonywał oceny jakości wody poprzez bieżącą obserwację wody w nieckach basenowych, dokumentując spostrzeżenia i podejmowane czynności.

Sezonowy basen w Brześciu Kujawskim nie podlega zapisom rozporządzenia ws. pływalni. Jednak zarządzający basenem, w celu zapewnienia bezpiecznych warunków osobom korzystającym z kąpieli prowadził badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. W sezonie letnim 2020 woda była przydatna do kąpieli.

5.	Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi
-----------	---

W rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowało się ogółem 1832 obiektów prowadzących działalność na terenie Powiatu Włocławskiego tj. o 46 obiektów więcej niż w 2019 roku.

Nadzór sanitarny nad produkcją i obrotem żywnością był realizowany poprzez wykonywanie kontroli sanitarnych, podczas których dokonywano oceny m.in. stanu sanitarno-technicznego i porządkowego pomieszczeń zakładu i środków transportu, jakości żywności, surowców i składników, stanu higieny i dokumentacji zdrowotnej zatrudnionego personelu, ciągłości łańcucha chłodniczego, kontroli warunków żywienia zbiorowego, stopnia wdrożenia zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i systemu HACCP. W związku z ogłoszonym na terenie kraju stanem epidemii nie zrealizowano zaplanowanych kontroli kompleksowych w obiektach żywnościowo-żywieniowych. Natomiast pobór próbek do badań laboratoryjnych prowadzony był zgodnie z planem oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Ponadto przeprowadzano kontrole sanitarne na wniosek przedsiębiorcy w związku z zatwierdzeniem nowo powstałego zakładu lub zmiany zakresu prowadzonej działalności, kontrole interwencyjne, kontrole eksportowanych środków spożywczych.

Z uwagi na wprowadzony na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano przestrzeganie aktualnie obowiązujących przepisów dot. określonych ograniczeń, nakazów i zakazów. Na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemie kontroli państw członkowskich z powodu choroby koronawirusowej (COVID-19) część kontroli przeprowadzono na podstawie przedstawionych zdjęć pomieszczeń obiektu oraz dokumentacji.

Najliczniejszą grupę obiektów stanowiły zakłady produkcji żywności (piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, młyny, wytwórnia naturalnych wód mineralnych oraz gospodarstwa rolne). W rejestrze znajdowało się 1194 obiektów, tj. o 40 więcej niż w 2019 roku.

Właściciele gospodarstw rolnych składali wnioski o wpis gospodarstw prowadzących działalność w ramach produkcji pierwotnej polegającej na uprawie zbóż, warzyw i owoców do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku sprawozdawczym do rejestru zakładów wpisano 42 gospodarstwa zajmujące się produkcją pierwotną.

Zatwierdzono 1 zakład zajmujący się skupem zbóż i rzepaku od rolników. Magazyn został dobudowany do istniejącego budynku gospodarczego, w którym zlokalizowano laboratorium do analiz próbek zboża przed przyjęciem oraz zaplecze socjalno-sanitarne dla pracowników. Do wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne wpisano zakład produkcji mydła i detergentów.

Skontrolowano 4 piekarnie, w 3 przeprowadzono kontrole kompleksowe i kontrole środków transportu służących do przewozu pieczywa. Podczas przeprowadzanych kontroli w piekarniach stwierdzono szereg uchybień, m.in. brak prawidłowo opracowanych wykazów składników produkowanych wyrobów sprzedawanych luzem, brak prawidłowo opracowanych etykiet wyrobów sprzedawanych w opakowaniach jednostkowych. Ponadto w dwóch zakładach stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne: brudne podłogi, regały i urządzenia chłodnicze, ściany z odpryskami farby, zacieki na suficie, ubytki płytek, zabrudzenia oraz otwarte okna w pomieszczeniach produkcyjnych niezabezpieczone przed dostępem owadów/szkodników. W jednej z piekarni stwierdzono środki spożywcze po upływie daty przydatności do spożycia, przechowywanie surowców niezgodnie z deklaracją producenta, bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem, w magazynie surowców przechowywano surowe, niezdezynfekowane jaja (brak wyposażenia do ich dezynfekcji), brak bieżącej ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk, brak środków do mycia rąk i higienicznego ich suszenia, a w innej piekarni - środki spożywcze bez oznakowania, m.in. terminu przydatności do spożycia. Stwierdzono także brak prowadzonych zapisów w dokumentacji GHP/HACCP. Osoby odpowiedzialne za nieprzestrzeganie czystości i porządku oraz za nieprawidłowości dotyczące środków spożywczych ukarano grzywnami w drodze mandatu karnego, łącznie nałożono 3 mandaty na kwotę 600 zł. Wydano zlecenia doraźne i decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładu.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole sanitarne w obiektach, w których produkuje się niewielkie ilości środków spożywczych jak również w zakładach produkujących żywność na dużą skalę. Przeprowadzono kontrolę w gospodarstwie rolnym zajmującym się rolniczym handlem detalicznym (RHD) w zakresie wypieku i sprzedaży pieczywa, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W związku z „Planem działania na 2020 r. dotyczącym produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przy współudziale pracownika Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono 1 kontrolę plantacji sałat. Sałata była uprawiana w tunelu i nawadniana w sposób tradycyjny wodą z sieci gminnej, nieprawidłowości nie stwierdzono. Przy współudziale pracownika Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 3 kontrole – skontrolowano plantacje porzeczki czarnej, agrestu i malin, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W zakładach zajmujących się sprzedażą środków spożywczych (sklepy, hurtownie, kioski, punkty sprzedaży, obiekty ruchome i tymczasowe) przeprowadzono 96 kontroli, w ewidencji znajdowało się 412 zakładów. W związku z uruchomieniem nowych sklepów wydano 4 decyzje zatwierdzające. Właściciel sieci sklepów Biedronka wybudował jeden nowy market, a już istniejący poddał gruntownej przebudowie. W wielu sklepach spożywczych dokonano rozszerzenia prowadzonej działalności handlowej m.in. o wypiek i sprzedaż pieczywa drobnego z ciasta chłodzonego lub mrożonego, rozbijanie mięsa na życzenie klienta, sprzedaż ryb świeżych i owoców morza, wypiek i sprzedaż ćwiartek i udek z kurczaka, hot-dogów i zapiekaneek przygotowywanych na bazie wyrobów gotowych.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych w sklepach stwierdzano uchybienia dot. środków spożywczych: produkty po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia, bez etykiet,

nieprawidłowe magazynowanie i ekspozycję środków spożywczych nieopakowanych, brak identyfikacji dostawcy. Ponadto stwierdzano brak do wglądu dokumentacji zdrowotnej dla celów sanitarno-epidemiologicznych personelu, brak do wglądu na bieżąco prowadzonych zapisów wynikających z opracowanej instrukcji GHP i systemu HACCP, brudne urządzenia chłodnicze, regały, nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów, podłóg (ubytki farby, ubytki płytek podłogowych), brak bieżącej ciepłej wody przy stanowiskach mycia sprzętu i umywalkach do mycia rąk spowodowane awariami podgrzewaczy, brudne kosze/wózki zakupowe. Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości osoby odpowiedzialne zostały ukarane grzywną w drodze mandatów karnych. Nałożono 22 mandaty karne kredytowane na łączną kwotę 3800 zł. Większość nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych przedsiębiorcy usuwali w ustalonych krótkich terminach przed wydaniem decyzji administracyjnych nakazujących, co potwierdzały przeprowadzone kontrole sprawdzające. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące m.in. doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów, podłóg, urządzeń i sprzętu. Większość obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych nakazujących zostało wykonanych w wyznaczonych terminach, w 1 przypadku zalecenia zostały wykonane po wystawionym upomnieniu.

W związku z wystąpieniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, do sieci handlowych wysyłano za pośrednictwem poczty elektronicznej informacje przygotowane na podstawie rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem. W obiektach handlowych pozostawiano materiały edukacyjne „ważne informacje na temat postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem”. W trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W ramach akcji letniej „Bezpieczne wakacje 2020 r.” w zakładach pozostawiano materiały informacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej „Co może zrobić konsument w celu zapewnienia sobie dobrej jakości produktów łatwo psujących się”, „Sposoby unikania zatrucia pokarmowych”, „Salmonellozy”, oraz „Praktyczne wskazówki jak uniknąć zatrucia i zakażeń pokarmowych”.

W związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w dalszym ciągu prowadzono nadzór nad sprzedażą mięsa. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na możliwość wystąpienia nielegalnej sprzedaży mięsa oraz produktów z mięsa wieprzowego lub dzików pochodzących z terenów na których wystąpił afrykański pomór świń. Przeprowadzono kontrole dotyczące identyfikacji produktów mięsnych i zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego.

W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzano informacje dla klientów dotyczące żywności sprzedawanej bez opakowania, szczególnie przekazywane informacje na temat składników powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, które zostały użyte przy wytwarzaniu lub przygotowywaniu żywności i nadal są obecne w produkcie gotowym. Przeprowadzone kontrole w okresie sprawozdawczym wykazały poprawę w tym zakresie, między innymi z uwagi na większą świadomość właścicieli i pracowników zakładów.

W dalszym ciągu prowadzono nadzór nad warzywami i owocami wprowadzanymi do obrotu. Sprawdzano między innymi czy towarzysząca produktom dokumentacja umożliwia ich identyfikację oraz czy zawiera informacje dotyczące kraju pochodzenia. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały, że warzywa i owoce dostarczane są do sklepów najczęściej z hurtowni wraz z towarzyszącą dokumentacją dotyczącą pochodzenia omawianych produktów.

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 210 obiektów zakładów żywienia zbiorowego (zakłady gastronomiczne, stołówki i punkty wydawania posiłków w szkołach, przedszkolach, żłobkach, domach opieki społecznej, domach dziecka i inne zakłady). W roku sprawozdawczym domy opieki społecznej, których organem prowadzącym jest powiat zostały przez Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy przekazane pod nadzór sanitarny Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu we Włocławku. W zakładach żywienia zbiorowego łącznie przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakładach małej gastronomii i lokalach gastronomicznych to niewłaściwy stan sanitarno-techniczny i brak czystości zakładu. Ponadto stwierdzano: brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, brudne urządzenia i sprzęt, brak prawidłowej segregacji żywności, brak zimnej

i ciepłej wody przy zlewozmywaku w pomieszczeniu socjalnym. Stwierdzano także brak udostępniania informacji dla konsumenta dotyczących obecności składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji w serwowanych potrawach. W celu poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładu wydawano decyzje administracyjne nakazujące, zalecenia doraźne, a za niewłaściwy stan higieniczny zakładów karano osoby odpowiedzialne grzywnami w drodze mandatów karnych. Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 1700 zł.

W związku z wprowadzonym czasowym ograniczeniu działalności polegającej na zakazie przygotowywania i podawania posiłków i napojów gościom siedzącym przy stołach lub gościom dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu, z wyłączeniem realizacji usług polegających na przygotowywaniu i podawaniu żywności na wynos lub jej przygotowywaniu i dostarczaniu do klienta, niektóre z lokali rozszerzały działalność o dowóz potraw do klienta.

Z powodu pandemii i wprowadzonych obostrzeń polegających na wstrzymaniu funkcjonowania placówek oświatowych w formie tradycyjnej i zastosowaniu zdalnego nauczania dzieci i młodzieży, nie zrealizowano planu kontroli na rok 2020. W okresie chwilowego powrotu uczniów do szkół, przeprowadzono kontrolę kompleksową w szkole podstawowej. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień. Dokonano oceny jadłospisu dekadowego i sprawdzono przestrzeganie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach - nie wniesiono uwag.

Skontrolowano również jedno z przedszkoli prowadzących żywienie dzieci w systemie cateringowym – nie stwierdzono nieprawidłowości w trakcie kontroli, nie wniesiono uwag do przedstawionego jadłospisu. W innym przedszkolu przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków dot. nieprawidłowości sanitarno-technicznych ujętych w wydanej przez PPIS we Włocławku decyzji administracyjnej. Przeprowadzono kontrolę punktów wydawania posiłków w 4 żłobkach. Zatwierdzono 1 żłobek prowadzący działalność w zakresie porcjowania i wydawania posiłków przygotowywanych przez stołówkę szkoły podstawowej znajdującej się na terenie tej samej gminy. W żłobkach nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych. W jednym obiekcie przeprowadzona ocena jadłospisu dekadowego wykazała nieprawidłowości: brak pełnowartościowego białka w posiłkach, niewystarczająca ilość produktów mlecznych, brak warzyw/owoców w każdym posiłku. Pouczono dyrektora żłobka o konieczności poprawy żywienia dzieci w pałacu. Dyrektor przesłał pismo, w którym oświadczył, że nieprawidłowości dot. jadłospisu zostały usunięte, a jadłospisy zostały zaplanowane zgodnie z uwagami.

Przeprowadzono kontrolę interwencyjną w klubie dziecięcym, w którym zapewniono wyżywienie w postaci dwudaniowego obiadu dostarczanego w opakowaniach jednorazowego użycia przez zewnętrzną firmę cateringową. Śniadania i napoje dostarczane były przez rodziców dzieci. Obiekt prowadził działalność bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przeprowadzona kontrola wykazała: brak bieżącej ciepłej wody i zmywalnej powierzchni ściany przy dwukomorowym zlewozmywaku w pomieszczeniu kuchni, brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak procedury kontroli obecności szkodników i opracowanych instrukcji GHP i HACCP. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał decyzję nakazującą z rygorem natychmiastowej wykonalności zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie żywienia dzieci do czasu zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczenia kuchni oraz uzyskania decyzji zatwierdzającej zakład do prowadzenia działalności. Dyrektor placówki zawiesił działalność klubu dziecięcego.

Nadal kontynuowano postępowanie administracyjne wobec przedsiębiorcy prowadzącego działalność domu dla osób starszych, który rozpoczął działalność bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał kolejne postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia wykonania obowiązków decyzji oraz tytuł wykonawczy. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przesłał pismo, w którym poinformował, że wydał decyzję nakazującą wstrzymanie prowadzenia placówki z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba decyzji administracyjnych nakazujących, zmieniających	Liczba pobranych próbek	Liczba mandatów/kwota w zł
Produkcja żywności	1194	29	5	12	3/600
Obrót żywnością	412	96	3	0	22/3800
Żywnienie zbiorowe	210	41	5	17	8/1700
Obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	14	1	0	0	0
Obiekty produkcji i obrotu kosmetykami	2	0	0	0	0
Razem	1832	167	13	29	33/6100

5.1. Interwencje konsumentów

Otrzymano pismną anonimową interwencję dotyczącą m.in. nieprawidłowego stanu sanitarnego pomieszczeń sklepu oraz zatrudniania pracowników bez dokumentacji zdrowotnej. Kontrola sanitarna potwierdziła wniesione uwagi. Stwierdzono w sprzedaży środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości, brak do wglądu dokumentacji zdrowotnej do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika, brudne urządzenie chłodnicze do przechowywania wędlin. Osobę odpowiedzialną za nieprzestrzeganie wymagań sanitarnych ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 300 zł. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w tym obiekcie wykazała, że wycofano z obrotu przeterminowane środki spożywcze, przedstawiono do wglądu dokumentację zdrowotną, umyto urządzenie chłodnicze.

Odnótowano interwencję dotyczącą braku w sklepie środków do dezynfekcji, nie stosowania się przez personel do obowiązku zakrywania usta i nos, sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych. Podczas kontroli stwierdzono m. in. w sprzedaży środki spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości, nieprawidłowy stan sanitarny urządzeń chłodniczych, przy stoisku sprzedaży środków spożywczych pakowanych na życzenie klienta brak informacji dot. nazwy produktu, producenta, wykazu składników, w tym alergenów, terminu przydatności do spożycia. Osobę odpowiedzialną za stwierdzone uchybienia ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 300 zł. Nie potwierdzono doniesienia dot. nie stosowania się personelu do obowiązku zakrywania usta i nosa. Przedsiębiorca na piśmie poinformował o wykonaniu doraźnych zaleceń pokontrolnych i usunięciu nieprawidłowości.

5.2. Import i eksport

Zakład produkcji wyrobów ciastkarskich eksportował swoje wyroby m.in. słomkę ptysiową, groszek ptysiowy, ptysie i beziki do Azerbejdżanu, Togo, Arabii Saudyjskiej, Pakistanu, Bahrajnu. Na wniosek przedsiębiorcy przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych i na podstawie kontroli dokumentacji zgłoszonego towaru wydawano świadectwa stwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych

5.3. Działania w ramach systemu RASFF i RAPEX

W związku z otrzymanym powiadomieniem alarmowym w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych) dot. selera korzeniowego zakwestionowanego ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – linuronu przeprowadzono kontrolę sanitarną u producenta kwestionowanego produktu - w gospodarstwie warzywniczym. Na stanie magazynowym nie stwierdzono przedmiotowego produktu - seler został zebrany z całego areálu i sprzedany w większości na giełdzie za gotówkę, bez faktur, i tylko w niewielkiej ilości do jednej hurtowni warzywniej. Zgodnie z oświadczeniem producenta monitoruje on na bieżąco uprawy i stosuje środki ochrony roślin zgodnie z zaleceniami, dawkami i terminami ważności podanymi na etykiecie środka ochrony roślin.

Prowadzono także czynności związane z procesem wycofywania następujących środków spożywczych:

- rodzynki sułtańskie ze względu na niezadeklarowanie na etykiecie produktu obecności alergenu: dwutlenku siarki SO₂,
- bezglutenowy produkt zbożowy po 4 miesiącu – ze względu na przekroczenie dopuszczalnego poziomu kadmu,
- bułki pszenne do hamburgerów ze względu niewłaściwą jakość organoleptyczną (obcy, chemiczny zapach),
- wino z uwagi na wyczuwalny obcy zapach,
- śliwki suszone - przekroczenie NDP kwasu sorbowego,
- seler korzeniowy - przekroczenie NDP pestycydu cypronidylu,
- jaja – ze względu na stwierdzenie Salmonella Enteritidis w próbkach wymazów podeszwowych,
- ziarno sezamu – stwierdzenie obecności Salmonella.

W roku sprawozdawczym nie prowadzono postępowania w ramach systemu RAPEX.

5.4. Ocena jakości zdrowotnej próbek pobranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu

W roku sprawozdawczym w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pobrano i przekazano do badań laboratoryjnych łącznie 29 próbek. Do badań laboratoryjnych w kierunku skażeń promieniotwórczych w ramach monitoringu żywności pobrano próbki warzyw, świeżych ryb i ziarno zboża. Natomiast w ramach urzędowej kontroli żywności w lokalu gastronomicznym na stacji paliw pobrano 5 próbek płynnego żółtka do badań mikrobiologicznych. Nie stwierdzono kwestionowanych próbek.

W zakładzie żywienia zbiorowego do badań mikrobiologicznych pobrano 12 próbek, z których w 3 wymazach sanitarnych pobranych z rąk pracowników kuchni stwierdzono obecność gronkowców koagulazo dodatnich.

5.5. Współpraca z innymi inspekcjami i jednostkami

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną przebiegała zgodnie z pisemnym porozumieniem, w ramach którego przesyłano wzajemnie uaktualnioną listę obiektów nadzorowanych przez obydwie inspekcje. Prowadzono korespondencję wynikającą ze spraw bieżących m.in. przesyłano informacje dot. wyników badań laboratoryjnych mięs pobranych z obrotu w ramach monitoringu a pochodzących od producenta będącego pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Wspólnie z przedstawicielem Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzano monitoringi na targowiskach w zakresie kontroli nielegalnej sprzedaży mięsa i produktów z mięsa wieprzowego oraz z dzików w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) – nie stwierdzono nieprawidłowości. Do Inspekcji Weterynaryjnej przekazywano otrzymywane powiadomienia informacyjne dot. zakładów znajdujących się pod nadzorem IW.

W ramach realizacji „Planu działania na 2020 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólne kontrole producentów pierwotnych owoców miękkich i warzyw z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Inspekcji Handlowej w ramach współdziałania i współpracy przekazywano aktualne rejestry podmiotów przechowujących i wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz kopie protokołów z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia, niewłaściwej jakości itp.

W ramach współpracy Inspekcja Farmaceutyczna przesyłała aktualny wykaz aptek i punktów aptecznych.

Inspekcji Pracy przekazano zgłoszoną interwencję do wiadomości i załatwienia według kompetencji.

6. Środowisko pracy i choroby zawodowe

W związku z wprowadzonym w 2020 r. stanem epidemii w Polsce nadzór sanitarny nad warunkami pracy wykonywany przez Państwową Inspekcję Sanitarną służył w głównej mierze przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku informował przedsiębiorców o obowiązkach pracodawców związanych ze zwalczaniem epidemii, takich jak zapewnienie osobom zatrudnionym niezależnie od podstawy zatrudnienia rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk, zachowywanie bezpiecznej odległości pomiędzy stanowiskami pracy, a w przypadku gdy jest to niemożliwe ze względu na charakter wykonywanej pracy – zapewnianie środków ochrony osobistej, a także zapewnianie, aby osoby wykonujące bezpośrednią obsługę interesantów lub klientów zakrywały usta i nos przy pomocy maseczki ochronnej, przyłbicy lub kasku ochronnego.

W 2020 roku na terenie gmin: Włocławek, Kowal, Lubień Kujawski, Chodecz, Brześć Kujawski, Lubraniec, Izbica Kujawska, Chocień, Baruchowo, Boniewo, Fabianki, Lubanie, ewidencją objęto 211 obiektów. W zakładach produkcyjnych (obiektach) zatrudnionych było 5111 pracowników. Przeprowadzono 29 kontroli merytorycznych oraz sprawdzających w 23 obiektach. Na skutek stwierdzonych uchybień wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 5 decyzji zawierających nakazy obligujące podmioty gospodarcze do usunięcia istniejących nieprawidłowości.

W ramach nadzoru bieżącego nad zakładami pracy główny nacisk położono na kontrole przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Przeprowadzone kontrole przeciwepidemiczne wykazały, że pracodawcy podjęli działania zabezpieczające pracowników przed zakażeniem się koronawirusem, takie jak zakup środków dezynfekujących, maseczek ochronnych, rękawiczek jednorazowych. W zakładach pracy opracowano stosowne instrukcje i procedury przeciwepidemiczne. Na drzwiach wejściowych do budynków zamieszczono informacje o obowiązku zasłaniania ust i nosa oraz dezynfekcji dłoni.

W ramach nadzoru bieżącego nad zakładami pracy oraz prewencji chorób zawodowych zakresem kontroli objęto także przestrzeganie przepisów prawa dotyczących:

- realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- ekspozycji pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki pyłowe, chemiczne, fizyczne i biologiczne,
- ekspozycji pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy,
- stosowanie substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin w działalności zawodowej,
- oceny realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- wprowadzania do obrotu substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin,
- wprowadzania do obrotu i stosowanie prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz detergentów,
- stosowania art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Najczęściej wykazywane podczas kontroli sanitarnych uchybienia to:

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zapewnienia wymiany powietrza w pomieszczeniach higienicznosanitarnych oraz w pomieszczeniach pracy,
- niewłaściwy stan pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- przekroczone dopuszczalne wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,

- niezgodne z aktualnym stanem prawnym karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin oraz oznakowanie ich opakowań.

Kontrole sanitarne, decyzje administracyjne wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku, jak również ocena narażenia zawodowego opracowana na podstawie wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, spowodowały poprawę warunków higieny pracy w kontrolowanych obiektach oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higienicznosanitarnych. W stosunku do podmiotów gospodarczych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie: stężenia czynników chemicznych, natężenia hałasu, natężenia drgań mechanicznych wykazanych w przeanalizowanych sprawozdaniach z badań środowiska pracy prowadzone są postępowania administracyjne mające na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Choroby zawodowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, pomimo zaistniałej sytuacji epidemicznej prowadził postępowania administracyjne w przedmiocie chorób zawodowych.

W 2020 r. roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku otrzymał 3 zgłoszenia podejrzeń o choroby zawodowe nabyte podczas pracy na terenie Powiatu Włocławskiego. W związku z tymi zgłoszeniami prowadzone są dochodzenia epidemiologiczne w środowisku pracy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w 2020 r. wydał 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku w trakcie prowadzonych postępowań dotyczących chorób zawodowych ściśle współpracuje z jednostkami orzecznictwa I stopnia, którymi są: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Poradnia Chorób Zawodowych we Włocławku oraz Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu, Przychodnia Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych.

O wszystkich przypadkach stwierdzenia bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej informowana jest Państwowa Inspekcja Pracy w formie przesyłanych decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku.

7.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży
-----------	---

W 2020 roku w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku znajdowały się 73 placówki stałe i 14 sezonowych. Skontrolowano 10 placówek stałych oraz 4 placówki zimowego i letniego wypoczynku. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli (13 w obiektach stałych oraz 4 w placówkach sezonowych) oceniając m.in. stan sanitarny, a także warunki nauki i pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 1 decyzję dotyczącą spełnienia warunków sanitarno-lokalowych w żłobku oraz 1 decyzję finansową w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli w klubie dziecięcym nieprawidłowościami dotyczącymi stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarno-higienicznych i ich wyposażenia oraz zapewnienia prawidłowej wentylacji mechanicznej lub klimatyzacji w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt dzieci.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 5 placówkach na terenie powiatu włocławskiego tj. w 3 szkołach podstawowych i w 2 zespołach szkół ogólnokształcących sprawdzono, czy zapewniono uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Oceniono stan sanitarny placówek zwracając szczególną uwagę na przestrzeganie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznych GIS, MZ i MEN. Sprawdzano czy pomieszczenia zostały przygotowane zgodnie z ww. przepisami, a personel i dzieci miały dostęp do środków ochrony indywidualnej takich jak przyłbice, maseczki i jednorazowe rękawiczki oraz czy placówki zostały wyposażone w środki do dezynfekcji (rąk, sprzętu i powierzchni). Nieprawidłowości nie stwierdzono. Dyrektorzy opracowali stosowane procedury, w miarę

możliwości przestrzegane były zalecenia związane z zachowania dystansu społecznego. Zapewniono środki ochrony indywidualnej oraz płyny do dezynfekcji.

W 27 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie jak i wchodzących w skład zespołów szkół ogólnokształcących dokonano oceny pod względem powierzchni przypadającej na jednego ucznia w sali dydaktycznej oraz dostępności do urządzeń sanitarnych. Za wskaźnik dotyczący wymagań w zakresie powierzchni przypadającej na ucznia w sali dydaktycznej przyjęto 1,4 m² w odniesieniu do obiektów wybudowanych przed 1983 r. oraz 1,9 m² w odniesieniu do obiektów wybudowanych/adaptowanych po 1983 r. Natomiast co do dostępności do urządzeń sanitarnych przyjęto normy zgodne z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. W wyniku oceny stwierdzono, że na terenie powiatu włocławskiego wszystkie objęte oceną szkoły podstawowe znajdujące się w nadzorze Państwowej Inspekcji Sanitarnej były w stanie spełnić zaproponowane w ww. rozporządzeniu wymagania co do dostępności do urządzeń sanitarnych oraz zapewniły co najmniej w 50 % sal dydaktycznych właściwy wskaźnik powierzchni przypadający w m² na 1 ucznia.

W czasie kontroli placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży nieprawidłowości nie stwierdzono. Pomieszczenia w skontrolowanych obiektach utrzymane były w czystości i porządku, w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. Urządzenia, sprzęt i meble zapewniały bezpieczne użytkowanie. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. W czasie kontroli placówek letniego wypoczynku sprawdzano czy zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, zapewniono odpowiednią powierzchnię przypadającą na jedną osobę (4 m²), dostęp do środków ochrony osobistej w tym m.in. maseczek oraz środków do dezynfekcji (rąk, sprzętu i powierzchni) oraz czy wprowadzono stosowano zasady higieny. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku wydał 52 opinie (47 pozytywnych i 5 negatywnych) dotyczących zawieszenia zajęć edukacyjnych w placówce lub zawieszenia zajęć edukacyjnych w wariantcie tradycyjnym i zastosowania nauczania w formie zdalnej.

W okresie przerwy wakacyjnej w szkołach na terenie powiatu włocławskiego prowadzono prace remontowe - przygotowawcze polegające m.in. na odnowieniu sal zajęć, korytarzy szkolnych, szatni; konserwacji stolarki okiennej i drzwiowej; zakupie sprzętu i wyposażenia sal dydaktycznych; konserwacji placów zabaw oraz boisk szkolnych; naprawie i uzupełnieniu ogrodzenia placówek.

Podsumowując należy stwierdzić, że w znajdujących się w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku skontrolowanych placówkach nauczania i wychowania, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń, a placówki zimowego i letniego wypoczynku zostały zorganizowane prawidłowo.

8.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oraz środków transportu
-----------	--

W roku 2020 nadzorem objęto 317 obiektów użyteczności publicznej których stan sanitarny jest istotny dla bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Skontrolowano 32 obiekty użyteczności publicznej.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, działalność usługowa większości obiektów użyteczności publicznej w roku 2020 została okresowo wstrzymana lub ograniczona. Dotyczyło to m.in. usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, siłowni, klubów fitness, obiektów hotelarskich, sportowych, kulturalno-widowiskowych. Stopniowe odmrażanie gospodarki, wiązało się z nowymi obowiązkami spoczywającymi na przedsiębiorcach i konieczności dostosowania się do zwiększonego reżimu sanitarnego i obowiązujących wymagań przeciwepidemicznych. W związku z tym przeprowadzane kontrole sanitarne dotyczyły przede wszystkim przestrzegania przepisów rozporządzeń w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Obejmowały one wywiązywanie się właścicieli/zarządzających obiektami z nałożonych obowiązków m.in. zapewnienia środków ochrony osobistej dla personelu oraz klientów, w tym środków do dezynfekcji rąk,

nakazu zakrywania ust i nosa, zachowania dystansu społecznego, konieczności dodatkowego sprzątania i dezynfekcji powierzchni dotykowych lub przestrzegania zakazu prowadzenia działalności. W okresie letnim nadzorem objęto obiekty małej infrastruktury m.in. piaskownice, place zabaw, siłownie zewnętrzne. Stwierdzono, że właściciele piaskownic wymieniali piasek w piaskownicach, a place zabaw i ich otoczenie utrzymane były w należyтым porządku i czystości.

Kontrole obiektów użyteczności publicznej przeprowadzone w roku 2020 wykazały, że ich stan sanitarno-techniczny obiektów jest właściwy, przestrzegane są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz stosowane są wytyczne i zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące przeciwdziałania COVID-19, rekomendowane dla różnych branż. W obiektach zamieszczone były informacje dotyczące zakrywania nosa i ust, zapewniono płyny dezynfekcyjne do rąk dla klientów i personelu, klienci i personel posiadali osłonę nosa i ust, a poczekalnie w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych wyłączono z użytkowania. W obiektach opracowano dodatkowe procedury dotyczące zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom obiektów i klientom oraz procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub wystąpienia zakażenia SARS-CoV-2 u pracowników lub klientów. W przypadku działalności objętych zakazem ich prowadzenia np. usług hotelarskich, nie występowały przypadki łamania zakazu.

Od marca 2020 r. imprezy masowe, przedstawienia, pokazy filmowe były przeprowadzane przy zachowaniu dozwolonego limitu osób oraz zapewnieniu dystansu społecznego lub z uwagi na wprowadzane zakazy ich organizowania nie były przeprowadzane.

9. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej polega na analizie projektowanych działań: planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury oraz technologicznych procesów, pod kątem ich wpływu na zdrowie i życie ludzi.

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz na etapie planowania i następnie realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi, w taki sposób, aby podczas użytkowania obiektów nie powstały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, powodowane przyjętymi w tym zakresie rozwiązaniami. Analiza zaproponowanych rozwiązań w szczególności przeprowadzana jest w aspekcie oceny ryzyka narażenia ludności na czynniki uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka, w miejscu jego przebywania tj. zamieszkania, pracy, nauki, wychowania, sportu, rekreacji, wypoczynku, obsługi pasażerskiej, placówkach ochrony zdrowia.

Stanowiska sekcji zajmowane były wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i realizowane były zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w szczególności należało:

- opiniowanie i uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- opiniowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dot. budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Planowanie przestrzenne ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W zakresie planowania przestrzennego, działania Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegają na uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmian, uchwalanych

przez rady gmin oraz poprzedzających je i wiążących dla planów, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów. Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co potwierdzały załączone do nich „Prognozy oddziaływania na środowisko”, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi planowanych do wprowadzenia zagospodarowań.

Odrębną kwestią w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przy uzgadnianiu tych przedsięwzięć, brano pod uwagę:

- zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych,
- charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię, wielkość produkcji oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczanie skutków jego realizacji,
- usytuowanie przedsięwzięcia względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, występowanie zbiorników wód podziemnych, ukształtowanie i przeznaczenie terenu.

Tabela: Opinie wydane w 2020 roku na terenie Powiatu Włocławskiego

Rodzaje wydanych opinii	Liczba opinii
uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	12 (w tym 1 opinia do studium)
uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	16
opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	106
uzgodnienia warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3
inne opinie, w tym dotyczące projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz pisma	167 (w tym 138 opinie do warunków zabudowy)
Razem	304

W 2020 r. nie wpłynął żaden wniosek o wydanie opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz o wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Kolejny bardzo ważny etap w działalności inwestycyjnej stanowiło uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W 2020 roku wydano 1 uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodniony projekt dotyczył rozbudowy i przebudowy stacji uzdatniania wody w Smólniku.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 roku na terenie Powiatu Włocławskiego przeprowadziła łącznie 63 kontrole, w tym 47 kontrole obiektów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo Budowlane (5 stanowisk zajętych w formie zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu). Ponadto w przypadku zgłoszonych inwestycji infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, sieci gazowych, a także zgłoszeń dotyczących zakończenia budowy np.: elektrowni wiatrowych, farm fotowoltaicznych, dróg gminnych i obiektów

budowlanych, które nie są w bieżącym nadzorze sanitarnym, w tym budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, wiat magazynowych itp. stanowiska zajęto w formie milczącej zgody. Podczas przeprowadzanych kontroli obiektów, w szczególności zwracano uwagę na: wykonanie obiektu zgodnie z projektem budowlanym, posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów, protokoły wymagane przepisami, w tym protokoły kominiarskie, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia przez ludzi. Sprawdzano także podłączenie wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej w pomieszczeniach, wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej, przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wśród obiektów kontrolowanych znalazły się między innymi obiekty: Stacja Uzdatniania Wody w Wietrzychowicach, Brzeskie Centrum Kultury w Brześciu Kujawskim, budynek Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego w Lubieńcu, sala gimnastyczna z zapleczem w Kowalu, żłobek w Wieńcu, budynek laboratorium badawczego, rozbudowana sala imprez okolicznościowych w Lubrańcu, rozbudowany i przebudowany budynek handlowy w Kowalu, salony fryzjerskie i kosmetyczne oraz sklepy spożywcze. Powyższe obiekty przekazane zostały do bieżącego nadzoru sanitarnego w ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, celem sprawowania stałej kontroli nad przestrzeganiem przepisów w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

10. Środki zastępcze/nowe substancje psychoaktywne („dopalacze”)

W czasie epidemii Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal realizowała zadania polegające na egzekwowaniu przestrzegania ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”).

W 2020 roku przeprowadzono 8 monitoringów w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych. W monitorowanych obiektach nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, na podstawie Porozumienia zawartego dnia 26 listopada 2018 r. w Warszawie pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracuje z wszystkimi ww. instytucjami.

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku wpłynęło 10 zgłoszeń zatruc/podejrzeń zatruc substancjami psychoaktywnymi (alkoholem, narkotykami, lekami), w tym 1 zgłoszenie zatruc środkami zastępczymi.

11. Promocja zdrowia

W 2020 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, koordynowała i realizowała na terenie miasta Włocławek i powiatu włocławskiego 13 programów edukacyjnych oraz interwencje nieprogramowe (kampanie społeczne, akcje informacyjno-edukacyjne, konkursy). Realizacja programów edukacyjnych i innych interwencji w tym roku szkolnym była utrudniona. Sytuacja epidemiologiczna spowodowana pandemią COVID-19 i zamknięcie placówek oświatowych w marcu 2020 r. znacznie ograniczyło realizację przedsięwzięć edukacyjnych w szkołach, niektóre z nich zostały przez Główny Inspektorat Sanitarny zawieszone na czas trwania pandemii.

W ramach współpracy z samorządem powiatowym w miesiącach III i IX 2020 r. pracownicy PSSE we Włocławku przeprowadzili szkolenia dla dyrektorów szkół i innych placówek oświatowych na terenie Powiatu Włocławskiego na temat sytuacji epidemiologicznej spowodowanej pandemią, a także działań profilaktycznych,

zmierzających do ograniczania transmisji wirusa wśród uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkół. Celem usprawnienia komunikacji między dyrektorami placówek oświatowych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku w sprawach zakażeń COVID-19 uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne do szybkiego kontaktu, celem usprawnienia przepływu informacji między instytucjami.

W 2020 roku, mimo trudności spowodowanych pandemią COVID-19, realizowano zadania oświatowo-zdrowotne w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, higieny, zdrowego stylu życia bez uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych. W placówkach oświatowych kontynuowane były programy z zakresu edukacji antytytoniowej takie jak: „Czyste powietrze wokół nas” dla 5 i 6 latków, „Nie pal przy mnie proszę” dla klas I-III szkół podstawowych, „Bieg po zdrowie” dla kl. IV szkół podstawowych i „Znajdź właściwe rozwiązanie” dla starszych klas szkół podstawowych. Wymienionymi programami edukacyjnymi objęto 2230 uczniów, programy realizowało 8 przedszkoli i 20 szkół podstawowych.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu inicjowano przedsięwzięcia informacyjno-edukacyjne związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja), który przebiegał pod hasłem „*Ochrona młodzieży przed manipulacjami branży tytoniowej oraz zapobieganiu używaniu tytoniu i nikotyny*” oraz Światowego Dnia Rzucania Palenia (20 listopada).

W ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych prowadzone były działania edukacyjne w ramach akcji „Stop dopalaczom!”. Pracownicy PSSE we Włocławku prowadzili rozmowy indywidualne z dyrektorami szkół oraz pedagogami szkolnymi na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych.

W czerwcu 2020 r. zakończyła się VII edycja programu edukacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. „Ars, czyli jak dbać o miłość?” realizowanego w ramach projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Do programu przystąpiły 2 szkoły z Powiatu Włocławskiego, obejmując edukacją 119 uczniów.

Do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz ich rodziców skierowany był program edukacyjny dot. profilaktyki chorób odkleszczowych pt. „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”. Program realizowano w 16 placówkach, edukacją objęto 736 dzieci i 340 rodziców i opiekunów. W 2020 roku podejmowano działania oświatowo-zdrowotne zapobiegające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych (m.in. HIV/AIDS, HCV, grypa). W ramach profilaktyki HIV/AIDS prowadzono działania informacyjno-edukacyjne wraz z dystrybucją ulotek i broszur.

Na stronie internetowej zamieszczono informacje np. z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Zmarłych na AIDS (17 maja), w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS (1 grudnia) oraz ogólnoeuropejskiej kampanii pn. „Europejski Tydzień Testowania” (20-27.11.2020).

Inne działania dotyczyły szczepień ochronnych, które odgrywają ważną rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

Ponadto realizowano dwa programy edukacyjne kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych „Znamie! Znam je?” z zakresu zapobiegania nowotworom skóry (4 szkoły) oraz „Podstępne WZW” (3 szkoły). Do dzieci 5 i 6 letnich w przedszkolach skierowano program pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Program realizowały 3 przedszkola z Powiatu Włocławskiego.

Dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych zorganizowano konkurs na wiersz/rymówkę pt. „Dbam o zdrowie w czasie pandemii”. Wraz z rozpoczęciem wakacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne pn. „Bezpieczne wakacje”. Podczas wizytowania placówek letniego wypoczynku zwracano uwagę na bezpieczne zachowania podczas spędzania wolnego czasu, upowszechnienie pozytywnych wzorców i postaw prozdrowotnych związanych z profilaktyką zakażeń koronawirusem - informowano o zachowaniu dystansu społecznego, przestrzeganiu zasad higieny osobistej, w tym o zasadach prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, zakrywaniu ust i nosa.

12. Oddział Laboratoryjny

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Włocławku jest laboratorium badawczym, kontrolno-pomiarowym, wykonującym badania laboratoryjne:

- wody,
- żywności,
- środowiska pracy,
- materiału biologicznego ludzkiego, skuteczności procesów sterylizacji,

zgodnie z wymaganiami normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 600 nadany w 2005 roku przez Polskie Centrum Akredytacji, co potwierdza wysoką jakość wykonywanych badań. Laboratorium poddawane jest corocznej ocenie zewnętrznej dokonywanej przez auditorów Polskiego Centrum Akredytacji w Warszawie. W roku 2020 kontrola auditorów PCA potwierdziła kompetencje personelu Oddziału Laboratoryjnego do wykonywania analiz badawczych.

W roku 2020 Oddział Laboratoryjny wykonał łącznie 10 596 badań; w tym 7 483 badań próbek materiału biologicznego ludzkiego oraz skuteczności procesów sterylizacji, 1 691 badań próbek wody, 1 070 badań próbek żywności oraz 352 badania środowiska pracy.

Laboratorium Badania Wody i Żywności badające wodę i żywność, pracuje w Zintegrowanym Systemie Badań Żywności dla woj. kujawsko-pomorskiego, wraz z laboratoriami w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu. Badania wody oraz badania żywności wykonywane są dla miasta Włocławka i powiatów: włocławskiego, lipnowskiego oraz rypińskiego.

Laboratorium Epidemiologii wykonuje badania mikrobiologiczne materiału biologicznego ludzkiego (próbek kału) w kierunku pałeczek jelitowych z rodzaju *Salmonella* i *Shigella* oraz badania skuteczności procesów sterylizacji przy pomocy biologicznych wskaźników kontroli procesów sterylizacji.

Laboratorium Oceny Środowiska Pracy wykonuje badania fizyczne i chemiczne czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz czynników szkodliwych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Celem pomiarów jest kontrola warunków pracy, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia pracowników.

13. Podsumowanie

1. W związku z pojawieniem się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i transmisją SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19, Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała i prowadziła intensywne działania zapobiegawcze, ograniczające ryzyko zakażenia SARS-CoV-2.
2. Pojawienie się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i rozprzestrzenianiem zakażeń SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19 wymaga zaangażowania wszystkich grup społecznych i zawodowych.
3. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2020 roku (z wyłączeniem COVID-19) była zróżnicowana, odnotowano znaczny spadek zapadalności na ospę wietrzną, wirusowe zakażenia jelitowe, boreliozę, infekcje grypopodobne.
4. Wszyscy zarządzający wodociągami, mimo wprowadzonego stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, prowadzili prawidłowo kontrolę wewnętrzną jakości wody.
5. Dynamizm obecnych zjawisk, które niosą zagrożenia zdrowotne (choroby zakaźne, w tym COVID-19, choroby nowotworowe, uzależnienia chemiczne, w tym nowe narkotyki) skłaniają do podejmowania kolejnych przedsięwzięć prozdrowotnych.
6. Prowadzona systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna w zakresie promocji zdrowia kierowana do określonych adresatów (dzieci, młodzieży, dorosłych) zmienia świadomość, pogłębia wiedzę społeczeństwa, a tym samym zachęca do zmiany stylu życia i dbałości o zdrowie własne i najbliższych.
7. Szczepienia przeciw COVID-19 są szansą na uodpornienie społeczeństwa na zakażenie i umożliwią powrót do pełnej funkcjonalności w poszczególnych dziedzinach życia mieszkańców Powiatu Włocławskiego.

Włocławek, 19 lutego 2021 r.